

akademia

PEDRO ALMODOVAR'IN SİNEMASINDA HOMOSEKSÜELLER

Özet

Bu araştırmanın amacı, İspanyol yönetmen Pedro Almodovar'ın filmlerinde yer alan homoseksüellerin nasıl tasvir edildiklerini tespit etmektir. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden olan durum çalışması kullanılmıştır. Araştırma verileri görüntülü doküman incelemesi yoluyla toplanmıştır. Görüntülü dokümanlar, Pedro Almodovar'ın 1980-2009 arasında çektiği 17 uzun metrajlı filmde oluşmaktadır. 17 film izlendikten sonra, homoseksüelleri en açık olarak tasvir eden 3 film: *Pepi Luci Bom ve Diğer Kızlar*, *Tutkunun Kanunu*, *Kötü Eğitim* filmlerinde yer alan homoseksüeller, içerik analizi tekniği kullanılarak analiz edilmiştir. Homoseksüel karakterleri analiz etmek için kullanılan 92 kod/özellik ortak özellikleri bakımından 8 farklı kategoriye ayrılmıştır. Bu kavramsal kategoriler; antipatik; sevecen; bağımsız; bağımlı; hırslı; zaaf sahibi; kaybeden; temkinliden oluşmaktadır. Francoizm dönemi kimlikleri eleştiren ve her türlü tabunun kaldırılması gerektiğini ileri süren Pedro Almodovar'ın homoseksüel karakterleri yapılan analiz sonucunda; cinsel kimlikler arasındaki geleneksel ilişkilerin devamının karşısında oldukları; mutlak iyi veyahut mutlak kötü olmadıkları; düalist, ikici ve çelişkili oldukları; geleneksel din ve aile algılayışını dekonstrükte ettikleri; her türlü sınırı ve tabuyu kaldırarak hayattan haz almayı temel amaç haline getirdikleri ortaya çıkmıştır.

Anahtar kelimeler: Pedro Almodovar, Sinema Filmi, Madrid Hareketi, Francoizm, Cinsel Kimlik, Homoseksüel, İçerik Analizi

Homosexuals in the Pedro Almodovars' Cinema Films

Abstract

The aim of this study is to analyze how homosexuals described in the Pedro Almodovars' cinema films. Case study method used in this research and the data collected by visual document search. Visual documents consist of 17 long films of Pedro Almodovars between 1980-2009. After watching 3 films of Pedro Almodovars namely "*Pepi Luci Bom and Others Girls*", "*Law of Desire*" and "*Bad Education*" which represent homosexuals mostly, content analysis method used in order to analyze homosexuals in these films. 92 codes-features which used to analyze homosexuals divided into 8 different categories. These conceptual categories are: antipathetic; affectionate; depended; independent; ambitious; foible; looser and wary. After analyzing Pedro Almodovars's films which generally criticizes Franco term identities and also propounds to remove all the taboos in the films, we have reached the results below: they are disagree with the traditional relationship between sexual identities; neither absolute good nor absolute bad; dualist, puisne and contradictory; deconstructing perception of traditional religion and family; removing the taboos in order to get highest pleasure.

Key words: Pedro Almodovar, Cinema Films, Homosexual, Madrid Movement, Francoism, Gender Identity, Content Analysis

Giriş

Sinema filmleri her ne kadar bir ekip işi olsa da yönetmenin bu ekibin başı olması, filmlerin yönetmenlerin adlarıyla anılmasını sağlamıştır. Bu yüzden film izlenirken yönetmenin görsel ve işitsel ritüellerine dikkat edilir, bu alışkanlık halini gelir ve yönetmenin her filmi bu gözle izlenmeye başlanır. Filmlerde birbirlerini tekrarlayan her şey filmin ardındaki kişinin kim olduğu konusunda bize ipuçları verir. Yönetmen sineması biraz da bu yüzden izleyicilere keyif verir. İzleyici filmin karşısına geçtiğinde bir yap-boz parçalarını tabloda birleştirir gibi, filmin her karesini zihninde karşılığı olan yere yerleştirir ve yönetmenin ritüellerinin sağlamasını yapar. İspanyol yönetmen Pedro Almodovar, filmleri bu şekilde izlenen yönetmenlerden biridir. Filmlerinin çeşitli cinsel kimliklerin hayatları üzerine olması, Almodovar sinemasının en önemli özelliğidir. Biseksüel, heteroseksüel, homoseksüel, transseksüel ve travestiler, Almodovar sinemasının tüm damarlarında akar. 1980 tarihli ilk uzun metrajlı filmi *Pepi, Luci, Bom ve Diğer Sırandan Kızlar*'da bunun başlangıcını yapan Almodovar, sinemadaki klasik anlatıdaki kahramanlara özgü basmakalıp karakterlerin dışına çıkarak alışılmışın dışındaki kahraman karakterlere de filmlerinde yer vermiştir (Güral, 2008, 2)¹. *Pepi, Luci, Bom ve Diğer Sırandan Kızlar*'da daha önce tabu olarak görülen uyuşturucu kullanımı, kadınların dominant oluşu gibi özellikler yer alırken demokratik İspanya'da yeri olacak olan lezbiyen, gay ve biseksüel kimlikler de yer almıştır (Difrancesco, 2009, 49). Bu yüzden Almodovar sineması yalnızca heteroseksüeller ve homoseksüellerin sineması değildir. Transseksüellerin, travestilerin, biseksüellerin de dışarıda bırakılmadığı sinemadır (Mursalıoğlu, 2010, 10). Bu cinsel kimlikler tabi ki çatışma yaşarlar. Ancak Almodovar, kendisi homoseksüel olmasına rağmen, sürekli homoseksüellerin lehine olmaz; tarafgir değildir. Almodovar'ın farklı cinsel kimliklerden oluşan karakterleri, yaygın kanaatin aksine, birbirlerine yalnızca düşman olarak değil ve/fakat dostluk içinde de yaşayan karakterlerdir. Çünkü Almodovar sinemasının temel meselesi Franco dönemi kimliklerdir. Bu açıdan Almodovar kendini yansıtan, sansüresiz, bastırılmış cinselliğin ve kimliğin dışavurumunu, melodramdan komedi filmlerine kadar birbirinden farklı türlerle yaparak kendi İspanyol geçmişiyi hesaplaşır (Marsh, 2006; Munoz, 2004, 25). Hem yazarak hem de yöneterek, Franco dönemi kimliklerle hesaplaşması Almodovar'a auteur yönetmen unvanını kazandırmıştır.

Auteur yönetmenler, daha önce sürekli içli dışlı oldukları ortamlara kameralarını yöneltmişler, günlük sorunlara çözüm önerileri getirmeye çalışmışlar, kendi ağızlarından anılarını deneyimlerini, özlemlerini, bunalımlarını ve arayışlarını izleyicilerle paylaşmışlar, yaşayan gerçeği göstermeye çalışmışlardır (Teksoy, 2005, 401). Auteur kuramı, yönetmenin içinde yaşadığı ortamı, sevinci, kederi, politik, sosyal, ekonomik hayat mücadelesini filmlerinde ele alarak, kendi ruhsal boşalımını sağlayacağını; bundan dolayı da yönetmenin hayatı boyunca yaşadığı her şeyin, onun sinema dilinin oluşmasını sağlayacağını iddia eder. Kısacası, yönetmenin filmlerine damgasını vuran onun kişisel söylemidir. Bu bağlamda “Kendi tarzına sahip, kendi estetiğini yaratmış, kendi senaryolarını kaleme alan, sinemasına imzasını atmış bir yönetmen olarak Pedro Almodovar'ı bir Auteur olarak niteleyebiliriz” (Güral, 2008, 4).

Pedro Almodovar sinemasına damgasını vuran, kişisel söylemini oluşturan düşünce ve duygularının görselleştirildiği dönem Franco dönemi ve kimlikleridir. Almodovar filmlerinde, Franco döneminden kalan her türlü formel kimliği (cinsel, ulusal, kültürel, dini vb..) yeniden şekillendirir; *Pepi, Luci, Bom ve Diğer Sırandan Kızlar*, *Karanlık Alışkanlıklar* ve *Matador* filmlerinde kültürel homojenleşmenin ideolojik fonksiyonlarını dekonstrükte ederken, Franco döneminin göstergeleri olan Flamenko dansçıları, boğa güreşçileri ve Katoliklik revise edilerek sunulmuş, bununla birlikte *Bağla Beni*, *Bunu Hak Edecek Ne Yaptım?* adlı filmlerde ise ataerkil düzen ve figürlerine karşı durulmuş, *Pepi, Luci, Bom ve Diğer Sırandan Kızlar*, *Tutkunun*

¹ Almodovar sinemasının postmodern sinemadaki yeri için Ufuk Güral'ın *Almodovar sineması ve postmodernizm*, Celestino Deleyto'nun *Postmodernism and parody in Pedro Almodovar's mujeres al borde de un ataque de nervios*, adlı makalelerine ve Branda Cromb'un *Ambivalent passion: Pedro Almodovar's postmodern melodramas* adlı tezine bakılabilir.

Kanunu, *Yüksek Topuklar* ve *Kika* filmlerinde de babanın aile reisi olduğu geleneksel aile ve din kalıplarına meydan okunmuş, cinsel kimlikleri aynı olan çiftlerin birliktelikleri ile alternatif aile inşa edilmiş, *Annem Hakkında Her Şey* filminde ise aile ve ulus kimliğinin revize edilmesinden, kadın ve erkek cinsel kimliklerinin yeniden düzenlenmesinden bahsedilmiştir (Difrancesco, 2009, 50-53; Munoz, 2004, 25-38; Shaw, 2000, 194; Smith, 1994, 3). Ayrıca, *Çıplak Ten* filminde de kaynağını Katoliklikten alan, korku ve suçta dayanan Franco dönemi cinsellik, cinsel kimlik algılayışı, ataerkil aile formülasyonuna dayanan muhafazakâr ideolojinin sosyal yapısı eleştirilmiştir (Tamasunas, 2002, 185-190).

1939-1975 yılına kadar İspanya'yı aralıksız yöneten Francisco Franco'nun, komünizm, sol ve laiklik karşıtı muhafazakâr, aşırı milliyetçi, dini yönsemesi olan ve büyük oranda burjuva ile kilise destekli diktatörlüğü sonrası İspanya'da 1975-1982 arası, 1981'deki başarısız darbe girişimi dışında, demokratik İspanya'ya doğru adımlar atılır. 1982 seçimleri ise bu adımların en önemlisidir. Bu yıl yapılan seçimler sonrası Sosyalist Parti iktidara gelir ve yeni İspanya'ya ulaşmak için koşar adımlarla harekete geçilir. Bu hareketin adı *Madrid Hareketi* (La Movida Madrileña)'dir ve diktatör Franco sonrası başlayan radikal sosyal, ekonomik ve kültürel kimliğin dönüşümünü ifade etmek için kullanılır. Madrid'te başlayan hareket sonraları İspanya'nın diğer şehirlerine, Barselona, Bilbao, Vigo vb., yayılır. Franco zamanında geleneksel ailenin korunması, cinsel kimlikler arasında geleneksel ilişkilerin devamı, basının ve ifade özgürlüğünün kontrolü, siyasal, ekonomik, sosyal ve dini kurumların faaliyetleri yasalarla düzenlenmiş ve tüm bu kurumlar devletin politik endakrinasyonunda kullandıkları ideolojik aygıtlar olmuştur. Franco dönemi filmleri inceleyen Marsha Kinder, geleneksel ataerkil ailenin politik konuların taşıyıcısı ve rejimin köşe taşı olduğunu saptamakla birlikte, Franco dönemi filmlerinin, ailenin bu rolü için ideolojik takviye kuvveti olarak görev yaptığını ifade etmiştir (Kinder, 1993, 55). Filmlerde aile ve ailede kadının rolünün genel çerçevesini çizen Francoizmdir. Ayrıca kadının ailede ve toplumdaki rolü için *Falanjist Kadınlar Grubu* kurulmuş, kadınlar, Francoizm doğrultusunda mütevazı olmaları, mütevazı giyinmeleri, kiliseye gitmeleri, dindar olmaları, iyi yemek yapmaları, erkeğe karşı saygılı ve itaatkâr olmaları konularında eğitilmişlerdir (Camino, 2010, 628). Bu ideolojik aygıtların da elimine edildiği *Madrid Hareketinin* inşa ettiği yeni kimliğin bileşenleri; ifade özgürlüğü, cinsel, siyasal, ekonomik, uyuşturucu, müzik, giyim, sanat, dil, edebiyata dair tüm tabuların yıkılması, tüm sınırların ortadan kaldırılması olarak ifade edilebilir. Bu kapsamlı yeni kültürel harekette “haz almak” en önemli amaç halini almıştır. Özellikle toplumsal alanda uyuşturucu ve seks partilerinin yoğun olduğu, cinsel özgürlüğün tavan yaptığı, heteroseksüel seks işçiliğinin yanında homoseksüel seks işçiliğinin de yükseldiği bu dönemde, *Madrid Hareketinin* görünür kısmını daha çok toplumsal hayattaki bu tür radikal değişiklikler oluşturmuştur. Hareket, sinemayla birlikte müzik, sinema ve televizyon, fotoğraf, resim, moda, grafik, edebiyat, mizah anlayışında da tabuların yıkılması ve sınırların kalkması şeklinde kendini göstermiştir.

Pedro Almodovar da *Madrid Hareketinin* önemli simalarındandır. 80'lerin ruhu *Madrid Hareketinin* üzerine konuşurken Almodovar: “*Madrid Hareketinin* üzerine konuşmak ve onu açıklamak onun yaşanmadığı bugünlerde çok zor. Biz bir jenerasyon; sanatsal hareket; ideolojik bir grup değildik. Memlekette basitçe bir araya gelmiş ve en önemli patlamayı gerçekleştirmiş kalabalıktık” der. Devamında hareketin en nefret ettiği şeyin “önemli olmak” olduğunu söyler (Almodovar, 2006, 90). Almodovar'ın kendi yarattığı Patty Dipfusa² hikâyelerinde olayların başından geçtiği kişi olan Patty, Franco dönemi ve sonrasını şöyle özetler: “İspanya bugüne kadar bir vasatlar ülkesiydi. Neden benim halk arasına çıkmamla her şey değişti? Neden artık yeteneğin, doğuştan gelen cazibenin, doğallığın, densizliğin, her şeyi adıyla anabilmenin ve üstelik bunu zekice yapmanın değeri biliniyor? Daha birkaç ay öncesine kadar insanı bu yüzden ateşe atarlardı” (Almodovar, 2006, 80). Almodovar'ın karakterleri başından sonuna kadar

² Patty Dipfusa, *şaşkın, afallamış* anlamına gelen İspanyolca patidifusa sıfatından üretilmiştir (Almodovar, 2006: 13)

iyi veyahut başından sonuna kadar kötü kalamazlar. Kutsal karakter yoktur; her karakterin muhakkak zaafı vardır. Kendi ifadesiyle “Erkekler ve kadınlar doğaları gereği düalist, ikici ve çelişkilidirler” (Almodovar, 2006, 98). Bununla birlikte Patty karakteri filmlerindeki tüm karakterlerin özeti gibidir. Almodovar bunu şu şekilde ifade eder “Yarattığım çok sayıda kadın karakter arasında Patty en sevdiğimden biri. O kadar yaşama isteğiyle dolu ki hiç uyumuyor; saf, şefkatli, grotesk, kıskanç ve narsist; tüm insanlarla ve tüm zevklerle dost; her şeyin iyi yanını görmeye hazır (Almodovar, 2006, 15).

Sinema dilini Franco döneminin kimliklerinin eleştirisi ve bu kimliklerin alternatiflerinin ortaya konulması üzerine bina eden ve böylelikle kendi tarzını oluşturan Pedro Almodovar’ın kendi cinsel kimliği olan homoseksüelliği nasıl tasvir ettiği ise, araştırmanın ilerleyen başlıklarının altında detaylandırılacaktır.

1.1. Araştırmanın Amacı, Soruları

Bu araştırmanın amacı, İspanyol yönetmen Pedro Almodovar’ın sinema filmlerinde yer alan homoseksüellerin nasıl tasvir edildiklerini tespit etmektir. Bununla birlikte araştırma aşağıdaki sorulara cevap arayacaktır;

1-Pedro Almodovar sinemasında homoseksüellere ilişkin hangi kodlar kullanılmıştır?

2-Pedro Almodovar sinemasında homoseksüellere ilişkin kullanılan kodlar, hangi kavramsal kategoriler altında toplanabilir?

1.2. Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırma, Pedro Almodovar’ın *Pepi, Luci, Bom ve Diğer Sıradan Kızlar (1980)*, *Tutkunun Kanunu (1987)*, *Kötü Eğitim (2004)* filmleri ve bu filmlerde yer alan homoseksüellerle sınırlıdır.

2. Yöntem

Bu araştırmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Araştırma, Pedro Almodovar’ın homoseksüellere ilişkin olarak üretmiş olduğu kodları tespit etmek için yapıldığından, durum çalışması araştırma deseni kullanılmıştır. Durum çalışması; güncel bir olguyu kendi gerçek yaşam çerçevesi içinde çalışan, olgu ve içinde bulunduğu içerik arasındaki sınırların kesin hatlarla belirgin olmadığı, birden fazla kanıt ve veri kaynağının olduğu durumlarda kullanılan araştırma yöntemidir (Yin’den aktaran Yıldırım ve Şimşek, 2008, 277). Araştırmada durum, homoseksüellerin tasviriyken; analiz birimi ise sinema filmleridir.

2.1. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Araştırmanın evreni; Pedro Almodovar’ın 1980-2009 yılında yaptığı 17 uzun metrajlı filmde oluşmaktadır. Ancak bu filmlerin tümü araştırmaya dâhil edilmemiş, örneklem alma yoluna gidilmiştir. Araştırma örnekleminin belirlenmesinde amaçlı örneklem yöntemi kullanılmıştır. Örneklemi oluşturan 3 film belirlenirken, amaca uygunluk açısından, homoseksüellerin en açık olarak yer aldığı ve tasvir edildiği filmler olmasına dikkat edilmiştir.

2.2. Araştırma Verilerinin Toplanması

Araştırmada doküman incelemesi yoluyla veri toplama yoluna gidilmiştir. Doküman incelemesinde yalnızca yazılı değil aynı zamanda görsel dokümanlar da kullanılmaktadır. Bunlar film, fotoğraf, video kayıdır (Marshall & Rossman, 2006, 121). Bu çalışmanın görüntülü dokümanlarını 3 film oluşturmaktadır.

2.3. Araştırma Verilerinin Analizi

Verilerin çözümlenmesinde, içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. İçerik analizinde temel amaç; toplanan verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşmaktır (Yıldırım ve Şimşek, 227). Bu doğrultuda araştırmanın içerik analizi: Kodlama aşaması; kavramsal kategorilerin bulunarak, kodların ve kavramsal kategorilerin düzenlenmesi aşaması; geçerlik ve güvenilirlik sağlama aşaması; raporlama aşamalarından oluşmuştur.

2.3.1. Kodlama Aşaması

Araştırma verilerini toplamak için gerekli olan kodların (özelliklerin) ortaya çıkarılması aşamasında öncelikle, araştırmanın verilerinin toplanması aşamasında yönetmenin 17 filmine ulaşılmıştır. Filmlerin toplam süresi 1715 dakika 51 saniye tutmuştur. Saat olarak ise, 71 saat 45 dakikadır. Filmlerin izlenmesi 3 haftayı almıştır. Bu üç hafta içinde 17 film 2'şer kez izlenmiş ve araştırmanın amacına uygunluk gösteren 3 film seçilmiştir. Ardından Pedro Almodovar sineması hakkında yazılmış olan yerli ve yabancı kaynaklar taranmıştır. Filmler seçildikten sonra "kod listesi / coding list" hazırlanmıştır. Kod listesinde yer alan özellikler bütünüyle araştırmacı tarafından, Almodovar sinemasında yer alan homoseksüelleri analiz etmek için hazırlanmıştır. Kod listesinde 92 tane kod /özellik tasnif edilirken alfabetik sıraya göre, A'dan B'ye, sıralanmış (arandığında kolay bulunması amacıyla), tablolarda ise frekansı yüksek olandan düşük olana göre dizilmiştir. Ardından 3 film, kod listesi ile birlikte tekrar izlenmiş ve karakterlerin sahip oldukları özellikler, kod listesine işlenmiştir. Yapılan kodlama sonrasında ortaya çıkan sonuçlar şu şekildedir: Homoseksüel erkekler için kullanılan kodların sayısı 269 iken homoseksüel kadınlar için kullanılan kodların sayısı da 97'dir. Homoseksüel cinsel kimlik için toplamda kullanılan kodların sayısı 366 olarak tespit edilmiştir.

2.3.2. Kavramsal Kategorilerin Bulunması Aşaması

3 filmde yer alan homoseksüel karakterler, kod listesine göre kodlandıktan sonra, kodlar, ortak özellikleri dikkate alınarak, araştırmacı tarafından belirlenen, kavramsal kategorilere ayrılmıştır ve bu şekilde toplam 8 kavramsal kategori elde edilmiştir. Bu kavramsal kategoriler; antipatik bağımlı; bağımsız; hırslı; kaybeden; sevecen; temkinli; zaaf sahibinden oluşmaktadır. Kod listesindeki özellikleri gösteren homoseksüel karakterler için kullanılan kodlar, ilgili kavramsal kategorinin altına yerleştirilirken her kod, kodun konusu (homoseksüel), kodun kaynağı (karakter) ve kodun konusu ile kaynağı arasındaki ilişki (homoseksüel ve karakter) açılarından analiz edilerek yapılmıştır.

2.3.3. Geçerlik ve Güvenirliği Sağlama Aşaması

Bu aşamada araştırmanın geçerlik ve güvenilirlik çalışması yapılmıştır. Geçerlik ve güvenilirlik, araştırmanın sonuçlarının inandırıcılığını sağlamak için kullanılırlar. Nitel araştırmada toplanan verilerin ayrıntılı olarak rapor edilmesi ve sonuçlara araştırmacı tarafından nasıl ulaşıldığının açıklanması, geçerliliğin önemli ölçütleri arasındadır. Bu araştırmada elde edilen bulguların tutarlılığının sağlamak için kavramsal kategorilerin kendi içinde ve diğer kavramsal kategoriler ile tutarlılığı değerlendirilmiş, anlamlı bir bütün oluşturup oluşturmadığı test edilmiştir. Bunun için her kavramsal kategorinin altına gelecek kodun, o kavramsal kategori ile maksimum düzeyde ilişkili olmasına dikkat edilmiştir. Ardından araştırmanın amacına uygun olarak seçilen filmlerden elde edilen betimlemelerle, kavramsal kategoriler daha anlaşılır ve anlamlı hale getirilmişlerdir. Devamında elde edilen betimlemeler ve bulgular, sinema konusunda uzman öğretim üyesine verilmiş ve incelettirilmiştir.

Güvenirliği sağlamak için ise araştırmada ulaşılan kavramsal kategoriler altında verilen kodların söz konusu kavramsal kategoriye temsil edip etmediğini kontrol etmek amacıyla alandan bir uzmana başvurulmuştur. Bunun için 92 kodun ve 8 kavramsal kategorinin yazıldığı, ayrı ayrı 2 liste, uzmana verilmiştir. Uzman, birinci listede yer alan kodları, ikinci listede yer alan kavramsal kategorilerle eşleştirmiştir. Uzman tarafından yapılan eşleştirme ile araştırmacının yaptığı eşleştirme karşılaştırılmıştır. Bunun için Miles ve Huberman'ın (1994, 64), Güvenirlik = Görüş birliği/ (Görüş birliği + Görüş ayrılığı) formülü kullanılmıştır. Nitel çalışmalarda güvenilirliğin sonucu % 70'in üzerinde çıkarsa, görüş birliği sağlanmış olmaktadır. Bu çalışmaya özgü olarak geliştirilen güvenilirlik çalışmasında % 84.7 oranında güvenilirlik sağlanmıştır. Uzman ile araştırmacı arasındaki görüş birliği 78 olarak ortaya çıkarken, 14 kodun uzman tarafından, araştırmacıdan farklı olarak, değişik kavramsal kategorilerin altına yerleştirildiği görülmüştür.

2.3.4. Raporlama Aşaması

Belirlenen kodları, kavramsal kategorilerle ilişkilendirilmiş şekilde gösteren tablolar yapılmış ve filmlerden betimlemelerle tablolara daha anlaşılır hale getirilmiştir. Son olarak toplam 92 kodun belirlenmesi ve bu kodların ilgili 8 kavramsal kategorinin altına yerleştirilmesinden sonra bütün veriler sonra bütün veriler SPSS paket programına aktarılmıştır. Ardından 92 kodun sayısı (f) ve yüzdesi (%) hesaplanmıştır.

3. Bulgular

Çalışmanın bu kısmında Pedro Almodovar sinemasında yer alan homoseksüelliğe ilişkin kodlar yer almıştır. Daha sonra ise kodların altında sıralandığı kavramsal kategoriler ve bu kavramsal kategoriler ile filmlerden elde edilen betimlemelere yer verilmiştir.

3.1. Homoseksüellere ilişkin kodlar

Pedro Almodovar sinemasında homoseksüellere ilişkin kullanılan kod sayısı 365'tir. Bu kodların 268'i homoseksüel erkek, 97'si ise homoseksüel kadınlara ilişkindir. Homoseksüel erkeklere ilişkin en fazla kullanılan kodlar; *ısrarla takip eden, marazi tutku, marjinal, saplantılı kişilik (6); cesur, endişeli, feminen olmak, hayal kırıklığı yaşayan, kızmak, mücadeleci (5); fiziksel şiddet gören, kaybeden, kıskanç, özleyen, rahat, seven, soğukkanlı, teşhir etmek, umutlu (4)*'er kez kullanılmışken, *otoriter, maskülen, alaycı, tecavüz etmek, ataerkil, karşılıksız sevmek, cömert, dedikoducu, madde bağımlısı (1)*'er kez kullanılmış, *küfürbaz* ise hiç kullanılmamıştır. Homoseksüel kadınlara ilişkin en fazla kullanılan kodlar ise; *acımasız, anaerkil, azimli, bağımsız, başarılı, başkaldırmak, bencil, cesur, düşmanca davranmak, fiziksel şiddet uygulayan, gururlu, hayal kırıklığı yaşayan, kaba, kararlı, küfürbaz, madde bağımlısı, mücadeleci, nefret eden, otoriter, özgüveni olmak, rahat, saygısız, sinirli, taciz etmek, tehdit etmek, teşhir etmek, umutlu, yardımsever (2)*'şer kez kullanılmışken, *alçakgönüllü, bağımlı, başarısız, dostane, duyarlı, güvenilir, kıskanç, öldürmek, nefret edilen, hayal kırıklığı yaşatan, duyarsız, tecavüz etmek, aldatılmak, duygusal, girişken olmayan, itaat etmek, özgüvensiz olmak, sadık, ataerkil, sevilen, karşılıksız sevmek, feminen olmak, nazik, saygılı, sevecen, kazanan, cömert, soğukkanlı, hırsız* kodları hiç kullanılmamıştır.

Homoseksüeller için genel olarak en fazla *marjinal (8), kızmak, mücadeleci, cesur, ısrarla takip eden, marazi tutku, saplantılı kişilik, hayal kırıklığı yaşayan kodları (7)*'şer kez kullanılmışken, en az ise *cömert, karşılıksız sevmek, ataerkil, tecavüz etmek kodları (1)*'er kez kullanılmıştır.

3.2. Homoseksüellere ilişkin kullanılan kodların ortak özellikleri bakımından içinde yer aldıkları kavramsal kategoriler

Bu bölümde 3 filmde yer alan karakterler için kullanılan 92 kod, 8 kavramsal kategori, frekansı en yüksek olandan en düşük olana doğru sıralanmış; antipatik; sevecen; bağımsız; bağımlı; hırslı; zaaf sahibi; kaybeden; temkinli; altında toplanmış, tablolar halinde gösterilmiş ve sonrasında da filmlerden elde edilen betimlemelerle yorumlanmıştır. Yorumlamada, *Pepi Luci Bom ve Diğer Sıradan Kızlar, Tutkunun Kanunu, Kötü Eğitim* sırası takip edilmiştir.

Kavramsal kategorilere geçmeden önce bu üç filmin kısa özetlerinin verilmesi okuyucuya daha da kolaylık sağlayacaktır. Almodovar'ın ilk uzun metrajlı filmi *Pepi Luci Bom ve Diğer Sıradan Kızlar (1980)*, reklam yazarı olan Pepi ve ona tecavüz eden polis, polisin eşi Luci ile Pepi'nin arkadaşı Bom arasında geçer ve Pepi'nin polisten intikamını konu edinir. *Tutkunun Kanunu (1987)* film ise; başarılı bir yönetmen aynı zamanda homoseksüel olan Pablo'nun partneri Juan ve bir gecelik ilişki sonrası Pablo'ya marazi bir tutkuyla bağlanan Antonio'nun, Pablo ve Juan'dan intikam alması üzerinedir. Almodovar'ın otobiyografik filmi denilebilecek *Kötü Eğitim (2004)* filmi de Ignacio, dini okulda okurken kendisine tecavüz eden peder Manola, çocukluk aşkı Enrique ve kendisinden nefret eden kardeşi Juan arasında geçer, nefreti ve bir kez daha intikamı konu edinmiştir.

3.2.1. Antipatik Olarak Tasvir Edilen Homoseksüeller

Tablo-1 *Antipatik* olarak tasvir edilen homoseksüeller kavramsal kategorisinin kodlarını, sayısını ve yüzdesini vermektedir. Tablo-1 incelendiğinde bu kategoriye 26 kodun oluşturduğu görülecektir. Kodlar en yüksek frekanstan en düşük frekansa doğru sıralanmıştır. Genel olarak erkek ve kadın için bu kavramsal kategoride yer alan kodlardan 68'i erkek için, 34'ü ise kadın için kullanılmıştır. Bu kavramsal kategoride yer alan homoseksüeller için 26 farklı kod 102 kez kullanılmıştır.

Homoseksüellere ilişkin en fazla kod, bu kavramsal kategoride üretilmiştir. Kullanılan kodların filmlerdeki karşılığı ise şu şekildedir: *Pepi Luci, Bom ve Diğer Stradan Kızlar* filminde; kendisine tecavüz eden polisten öç almak isteyen Pepi, bunu bütünüyle antipatik kodlar üzerinden yapar. Pepi, önce yakın arkadaşlarına polisi dövdürür, ancak polisin ikiz kardeşini dövdürdüğü ortaya çıkar. Ardından polisin saf karısı Luci'yi örgü öğrenmek bahanesiyle ayartır ve onun üzerinden öç alma savaşına devam eder. Pepi, bunu yaparken Luci'ye çok kaba davranır, ona vurur, örgü şişiyile fiziksel şiddette bulunur, fahişe, pislik şeklinde küfür eder. Devamında daha da ileriye giderek, homoseksüel kadın arkadaşı Bom'un idrarını, Luci'nin yüzüne yaptırır, en büyük erkeklik organı yarışmasında birinci gelen adaya, Luci'yi oral seks yaptırır. Hep birlikte bara gittiklerinde Luci'den kendilerine hizmet etmelerini isterler. Bunlarla birlikte Pepi, bu yaptıklarını yazar, bunun sinema filmi olması için çalışarak, para kazanmayı umar. Pepi gibi homoseksüel olan Bom da Luci'ye çok kaba davranır, onu konuşurmaz, sürekli sözünü keser, fiziksel şiddet uygular, küfreder. Maskülen bir tarafı vardır, sert mizaçlıdır, boks yapar, asık suratlı ve sinirlidir, Luci'ye sürekli kızar ve bağırır. Her iki homoseksüel karakter de polisten öç almak için biseksüel olan Luci'yi sürekli aşağılarlar.

Tutkunun Kanunu filminde ise; filmin başkarakteri, homoseksüel yönetmen Pablo bencil birisidir. Öyle ki küçükken babası ile ensest ilişki yaşayan, ardından cinsiyet değiştiren, travma yaşayan kardeşi transseksüel Tina'nın hayatını filme alıp, onu da filmde oynatmayı düşünür. Ayrıca yeni tanıştığı ve bir gecelik aşk yaşadığı Antonio'ya kendisine bağlanmamasını söyler. Çünkü kiminle isterse onunla beraber olmaya alışkındır. Pablo ile bir gecelik beraberlik yaşayan Antonio, Juan'dan Pablo'ya gelen mektuptan, aralarında ilişki olduğunu öğrenir ve Pablo'yu Juan'dan kıskanır. Pablo'dan öç almak için Juan'ın çalıştığı yere gider ve Pablo'nun artık onu sevmediğini, kendisini sevdiği yalanını söyler, Juan ile birlikte olmak ister, hayır cevabı alınca tecavüze yeltenir, kavga ederler, Antonio, Juan'ı kayalıklardan aşağı atar ve ölümüne sebep olarak, ezik, nefret edilen ve hayal kırıklığı yaşatan biri olarak filmde yer alır.

Kötü Eğitim filminde de önceleri bir dini okulda peder olan Manola, Enrique ve Ignacio'nun okuduğu okulda edebiyat öğretmenliği de yapar. Ignacio'ya âşıktır, sübyancıdır. Ignacio'yu taciz eder, karşı gelmesi halinde ise fiziksel şiddet uygular. Bir akşam Ignacio ve Enrique'yi tuvalette yakalar. İkisi Manola'nın geldiğini görüp tuvalete sığınmışlardır. Ancak Manola onları yanlış anlar. Enrique'yi okuldan atmakla tehdit eder. Ignacio bunun olmaması karşılığında Manola'yla birlikte olacağını söyler, bunu filmde "o gece ilk defa kendimi sattım" şeklinde ifade eder. Ancak Manola sözünde durmaz ve Enrique'yi okuldan atar. Çünkü Ignacio, Enrique'yi sevmektedir, Manola bunu bildiği için çözümü, kıskandığı Enrique'yi okuldan atmakta bulur. Ardından okul biter ve Ignacio travesti olarak yaşamına devam eder. Aynı zamanda madde bağımlısıdır. Bağımlılıktan kurtulmak ve estetik yaptırmak için paraya ihtiyacı vardır. Bunun üzerine okuduğu okulda yaşadıklarını yazar ve Manola'yı tehdit etmeye başlar. Manola ise bunun üzerine Ignacio'nun evine gelir ve Ignacio'nun kardeşi Juan ile tanışır. Manola bu sefer Juan'a âşık olmuştur. Juan ile birlikte plan yapar ve Ignacio'yu öldürürler.

Tablo-1: *Antipatik* olarak tasvir edilen homoseksüeller ve özellikleri

No	Kod	H.E (f)	H.K (f)	Toplam (f)	%
50	Kızmak	5	2	7	1,91
88	Tehdit etmek	3	2	5	1,37
82	Sinirli	3	2	5	1,37
77	Saygısız	3	2	5	1,37
44	Kaba	3	2	5	1,37
32	Fiziksel şiddet uygulayan	3	2	5	1,37
28	Düşmanca davranmak	3	2	5	1,37
15	Bencil	3	2	5	1,37
1	Acımasız	3	2	5	1,37
86	Taciz etmek	2	2	4	1,09
84	Somurtkan	3	1	4	1,09
81	Sıkıcı	3	1	4	1,09
65	Öç almak	3	1	4	1,09
60	Nefret eden	2	2	4	1,09
51	Kurnaz	2	2	4	1,09
49	Kıskanç	4	-	4	1,09
72	Sabırsız	2	1	3	0,82
66	Öldürmek	3	-	3	0,82
64	Otoriter	1	2	3	0,82
61	Nefret edilen	3	-	3	0,82
57	Maskülen	1	2	3	0,82
38	Hayal kırıklığı yaşatan	3	-	3	0,82
25	Duyarsız	3	-	3	0,82
19	Cinsel şiddet uygulamak	2	1	3	0,82
3	Alaycı	1	1	2	0,55
87	Tecavüz etmek	1	-	1	0,27
Genel toplam		68	34	102	26.88

3.2.2. *Sevecen* Olarak Tasvir Edilen Homoseksüeller

Tablo-2 *Sevecen* olarak tasvir edilen homoseksüeller kavramsal kategorisinin kodlarını, sayısını ve yüzdesini vermektedir. Tablo-2 incelendiğinde bu kategoriyi 18 kodun oluşturduğu görülecektir. Genel olarak erkek ve kadın için bu kavramsal kategoride yer alan kodlardan 52'si erkek için, 10'u ise kadın için kullanılmıştır. Bu kavramsal kategoride yer alan homoseksüeller için 18 farklı kod 62 kez kullanılmıştır.

Pepi Luci, Bom ve Diğer Sıradan Kızlar filminde; Pepi ve Bom çok rahattırlar, intikam almada başarılı olacakları konusunda umutludurlar, her ne kadar Luci'ye acımasızca davranmış olsalar da onu ceberut polis kocasından geçici bir süreliğine kurtarmış, ona yardım etmişlerdir. Burada Luci'nin hasta yatağında söylediği söz çok manidardır: "Ben sizin düşündüğünüzden daha da aşağılıgım, siz de düşündüğünüz kadar şeytan değilsiniz" Çünkü Luci, mazoşisttir, polis eşinden kaçarken, ona daha fazla şiddet gösterecek umuduyla Bom'un yanına gelmiştir. Ancak bir akşam bar çıkışı Luci'yi feci şekilde döven polis, ironik bir şekilde, eşini geri kazanmıştır. Buna rağmen Pepi ve Luci umutsuzluğa düşmemiş aynı eve taşınmış ve birlikte yaşamaya başlamışlardır.

Tutkunun Kanunu filminde ise; Pablo her ne kadar Antonio ile beraber olmaya devam etmek istemese de Antonio'nun marazi tutkusunu, karşılıksız sevgisini, ölümü göze alışını, sabrını görünce onunla beraber olmayı kabul eder. Pablo ayrıca transseksüel kardeşi Tina ve bakımını üstlendiği arkadaşının kızı Ada'nın geçimini sağlar (Ada'nın annesi rolündeki kadın, gerçek bir transseksüel olan Bibi Andersen'dir). Onlara karşı güler yüzlü, nazik ve sevecen davranır. Tina'nın erkeklerden nefret eden bakış açısını tamir etmek için onunla konuşur ve yardım eder. İş olmayan Tina mutlu olsun diye onun rol alacağı tiyatro oyunu yazar.

Kötü Eğitim filminde de Enrique, Ignacio'nun yazmış olduğu senaryoyu filme çekerek, Ignacio'ya yardım etmek ister. Ignacio'nun küçükken yaşadığı olaya duyarsız kalmamıştır. Manola tüm kötücüllüğüne rağmen Ignacio'nun yazmış olduğu otobiyografik eserin filme çekilmesi esnasında sete gelir ve Ignacio'nun oynadığı sahnede ağlar. Aynı sahnede Juan'da ağlar ve nefessiz kalır.

Tablo-2: Sevecen olarak tasvir edilen homoseksüeller ve özellikleri

No	Kod	H.E	H.K	Toplam	%
70	Rahat	(f)	(f)	(f)	
		4	2	6	1,64
90	Umutlu	4	2	6	1,64
30	Feminen olmak	5	-	5	1,37
36	Güler yüzlü	3	1	4	1,09
71	Sabırlı	3	1	4	1,09
103	Yardımsaver	2	2	4	1,09
62	Neşeli	3	1	4	1,09
4	Alçakgönüllü	3	-	3	0,82
23	Dostane	3	-	3	0,82
24	Duyarlı	3	-	3	0,82
27	Dürüst	3	-	3	0,82
37	Güvenilir	3	-	3	0,82
59	Nazik	3	-	3	0,82
63	Olgun	2	1	3	0,82
78	Sevecen	3	-	3	0,82
76	Saygılı	2	-	2	0,55
48	Kazanan	2	-	2	0,55
20	Cömert	1	-	1	0,27
Genel toplam		52	10	62	18,02

3.2.3. Bağımsız Olarak Tasvir Edilen Homoseksüeller

Tablo-3 *Bağımsız* olarak tasvir edilen homoseksüeller kavramsal kategorisinin kodlarını, sayısını ve yüzdesini vermektedir. Tablo-3 incelendiğinde bu kategoriyi 12 kodun oluşturduğu görülecektir. Genel olarak erkek ve kadın için bu kavramsal kategoride yer alan kodlardan 40'ı erkek için, 20'si ise kadın için kullanılmıştır. Bu kavramsal kategoride yer alan homoseksüeller için 12 farklı kod 60 kez kullanılmıştır.

Pepi Luci, Bom ve Diğer Sıradan Kızlar filminde; Pepi, kendisini düzgün bir iş bulması için zorlayan babasına başkaldırır, evinde yetiştirdiği esrar yüzünden evini basan polise, onu tutuklamaması karşılığında cinsel organını gösterir, kararlı bir şekilde yapmak istediği reklamcılık için uğraş verir. Çok uçuk reklamlara imza atar; yellenince güzel koku salan, idrarı dışarı sızdırmayan külot, vibratör / seks oyuncuğu olarak kullanılacak giysi gibi. Kendisine tecavüz eden polisin peşine bırakmayıp, mücadeleyi sürdürür. Aynı şekilde Bom ise, travesti ve transseksüellerle birlikte yaşar, Luci'nin yüzüne idrarını yaparken cinsel organını teşhir etmekten çekinmez. Luci'den sıkıldığında bunu rahatça söyler, barda Luci'yi çok rahat bir şekilde kadın partneri olarak tanıtır.

Tutkunun Kanunu filminde ise; Pablo başarılı bir yönetmendir. O güne kadar tabu olan farklı cinsel kimlikleri ele alan filmler yapar. Bu başkaldırı, ona bağımsızlık ve özgüven getirmiştir. Sempatik ve etrafında sevilen birisidir. Juan'ın öldüğünü öğrendikten sonra kimin bu işi yapabileceğini araştırmış ve Antonio'nun bu işi yaptığını öğrenmiştir. Antonio ile tek gecelik ilişki sonrası kendisine bağlanmamasını söyleyecek kadar da açık sözlüdür.

Kötü Eğitim filminde de Enrique ile Ignacio okul yıllarında film izlerken masturbasyon yaparlar. Okula döndüklerinde Ignacio yaptıklarının yanlış olduğunun ve Tanrının onları cezalandıracağını söyler. Bunun üzerine Enrique, Tanrının olmadığını ve kendisinin de hedonist olduğunu söyler ve bunu da eğlenmekten haz almak olarak ifade eder. Enrique için önemli olan, her şeyden keyif almak ve eğlenmektir. Ignacio da Manola'nın dini bir okul çatısı altında kendisini taciz etmesi ve tecavüz etmesi sonrasında Tanrıya başkaldırarak ateist olur. Enrique, Ignacio'nun çocukluk aşkıdır. Daha çocukken cinsel kimliğinin farkına varmıştır ve sonrasında eşcinsel içerikli filmler çekmiştir. Yıllar sonra karşılaştığı çocukluk aşkı olan Ignacio'yu, senaryosunu aldıktan sonra gitmesi gerektiğini söyler, açık sözlüdür. Manola ise kendisine yaptıklarının herkese anlatacağını söyleyen Ignacio'ya, onun cinsel kimliğine vurgu yaparak, kimsenin söylenenlere inanmayacağını ifade eder. Bunun üzerine Ignacio da "devir değişti artık 1977'deyiz" der.

Tablo-3: Bağımsız olarak tasvir edilen homoseksüeller ve özellikleri

No	Kod	H.E (f)	H.K (f)	Toplam (f)	%
56	Marjinal	6	2	8	2,19
58	Mücadeleci	5	2	7	1,91
89	Teşhir etmek	4	2	6	1,64
7	Anaerkil	3	2	5	1,37
14	Başkaldırmak	3	2	5	1,37
35	Gururlu	3	2	5	1,37
45	Kararlı	3	2	5	1,37
67	Özgüveni olmak	3	2	5	1,37
2	Açık sözlü	3	1	4	1,09
11	Bağımsız	2	2	4	1,09
52	Kurtarıcı	2	1	3	0,82
80	Sevilen	3	-	3	0,82
Genel toplam		40	20	60	16,41

3.2.4. Bağımlı Olarak Tasvir Edilen Homoseksüeller

Tablo-4 *Bağımlı* olarak tasvir edilen homoseksüeller kavramsal kategorisinin kodlarını, sayısını ve yüzdesini vermektedir. Tablo-4 incelendiğinde bu kategoriyi 11 kodun oluşturduğu görülecektir. Genel olarak erkek ve kadın için bu kavramsal kategoride yer alan kodlardan 29'u erkek için, 3'ü ise kadın için kullanılmıştır. Bu kavramsal kategoride yer alan homoseksüeller için 11 farklı kod 32 kez kullanılmıştır.

Pepi Luci, Bom ve Diğer Sıradan Kızlar filminde; Bom her ne kadar sert mizaçlı olsa da Luci ortadan kaybolunca onu özler, aramaya koyulur. Pepi, her ne kadar özgürlüğüne düşkün olsa da filmin sonunda Bom'u evine alır ve onun evin reisi olmasını, kendisini korumasını ister.

Tutkunun Kanunu filminde ise; Juan ve Pablo bir arada olmadıkları zamanlarda birbirlerini özlerler ve sürekli mektuplaşırlar. Çünkü birbirlerini çok sevmektedirler. Ancak Juan, Pablo'ya sadık kalmasına rağmen, Pablo, Juan'ı, Antonio ile aldatır. Günlük ilişkiler alışık olan Pablo bir tek Juan'a karşı bağımlılık duyar. Bu bağımlılık karşılıklıdır, Juan da Pablo'yu çok sevmektedir.

Pablo'dan onunla her şeyi paylaşması gerektiğini ancak başka biri olduğunda, üzüleceğinden dolayı bunu ona söylememesini, mektubunda belirtir. Buna karşılık ezik ve silik karakter olan Antonio, Pablo ile tanıştıktan sonra ona bağlanır. Antonio annesinin ve politikacı olan babasının sözünden çıkmayan, ataerkil ailenin duygusal, özgüvensiz çocuğudur. Zengin olmalarına rağmen sinema filmlerine ve tiyatro oyunlarına girmek için etraftan ödünç bilet toplar.

Kötü Eğitim filminde de başlarda abisi Ignacio'nun travesti olmasına karşı çıkan Juan kendisi de sonraları homoseksüel olur, hem Manola hem de Enrique ile birlikte olur, ancak abisinin yaşadıkları kasabada kendisine ve ailesine yaşattığı utançtan dolayı çok kızgındır ve ondan öğ almak için elinden gelen her şeyi yapar. Bu açıdan Juan homoseksüel olmasına rağmen ataerkil pencereden cinsel kimlikleri değerlendirmeye devam eder. Manola ise okul zamanında Ignacio'ya bağlanmış, Juan'ı tanıdığı anda ise ona bağlanmıştır.

Tablo-4: Bağımlı olarak tasvir edilen homoseksüeller ve özellikleri

No	Kod	H.E (f)	H.K (f)	Toplam (f)	%
79	Seven	4	1	5	1,37
69	Özleyen	4	1	5	1,37
5	Aldatılmak	3	-	3	0,82
10	Bağımlı	3	-	3	0,82
21	Çocuksu	2	1	3	0,82
26	Duygusal	3	-	3	0,82
34	Girişken olmayan	3	-	3	0,82
43	İtaat etmek	3	-	3	0,82
68	Özgüvensiz olmak	2	-	2	0,55
73	Sadık	2	-	2	0,55
8	Ataerkil	1	-	1	0,27
Genel toplam		29	3	32	9,03

3.2.5. Hırslı Olarak Tasvir Edilen Homoseksüeller

Tablo-5 *Hırslı* olarak tasvir edilen homoseksüeller kavramsal kategorisinin kodlarını, sayısını ve yüzdesini vermektedir. Tablo-5 incelendiğinde bu kategoriyi 9 kodun oluşturduğu görülecektir. Genel olarak erkek ve kadın için bu kavramsal kategoride yer alan kodlardan 34'ü erkek için, 12'si ise kadın için kullanılmıştır. Bu kavramsal kategoride yer alan homoseksüeller için 9 farklı kod 46 kez kullanılmıştır.

Pepi Luci, Bom ve Diğer Sıradan Kızlar filminde; Almodovar'ın filmlerinde yer alan homoseksüeller hiçbir şeyden korkmazlar. Yılmak nedir bilmezler, ısrarla takip ederler, tutkularının peşinden marazlı bir şekilde giderler. Pepi ve Bom'un tutkusu, polisten öğ almaktır ve bunun için polislin karısını acımasızca kullanırlar. Çünkü intikam almayı saplantı haline getirmişlerdir.

Tutkunun Kanunu filminde ise; Antonio kendisine mektup yazarak ayrılmak istediğini söyleyen Pablo'nun peşini bırakmamış ve onu yeniden kazanabilmek için cinayet dahi işlemiştir. Çünkü Pablo'yu elde etmek, saplantı haline gelmiştir. Saplantı o hale gelmiştir ki Antonio, Pablo'nun sahip olduğu her şeye sahip olmak ister ve bu doğrultuda Juan'a beraber olmayı arzular. Pablo'nun kendisini sevmediğini bilmesine rağmen, karşılıksız sevmeye devam etmiş, ona bu acıları yaşatan Pablo ve Juan'dan intikam almak için türlü çabayı göstermiştir. Bunun için Antonio, Pablo'nun transseksüel kız kardeşi Tina ile birlikte olmuş, marazi tutkuyla bağlı olduğu Pablo ile bir kez daha cinsel birliktelik için ölümü göze almış ve bunu başarmış sonunda da ölmüştür. Pablo'da Juan'a karşı marazi bir tutku duymaktadır. Bunda o kadar ileri gider ki yalnızca Juan'ın kendisine değil onun motor bisikletine bile tutkuyla bağlanır, onu okşar, öper.

Kötü Eğitim filminde de Enrique geçmişte yaşadığı şeyleri filme çekme konusunda azimlidir, bunun peşini bırakmaz. Aynı şekilde Juan da filmde oynamak için kendisinin Ignacio olduğu dâhil her türlü yalanı söyler. Saplantılı kişiliklidirler ve marazi tutkuları vardır. Manola, Juan ile tanıştıktan sonra evini, karısını ve oğlunu ve işini terk eder. Hem Manola hem de Juan ortak düşmanları olan Ignacio'yu öldürerek ondan intikamlarını almışlardır. Aynı zamanda başarılıdırlar. Juan aktördür ve oynamak istediği travesti Zahara rolünü elde etmek için gay barlara gider ve oralarda bir travestinin nasıl davranması gerektiğine dair figürleri izler, kilo verir, sonunda rol onun olur ve başarılı bir şekilde oynar.

Tablo-5: *Hırslı* olarak tasvir edilen homoseksüeller ve özellikleri

No	Kod	H.E (f)	H.K (f)	Toplam (f)	%
16	Cesur	5	2	7	1,91
45	Israrla takip eden	6	1	7	1,91
61	Marazi tutku	6	1	7	1,91
84	Saplantılı kişilik	6	1	7	1,91
9	Azimli	3	2	5	1,37
37	Girişken	3	2	5	1,37
12	Başarılı	2	2	4	1,09
47	İntikam peşinde olmak	2	1	3	0,82
51	Karşılıksız sevmek	1	-	1	0,27
Genel toplam		34	12	46	12,56

3.2.6. *Zaaf Sahibi* Olarak Tasvir Edilen Homoseksüeller

Tablo-6 *Zaaf sahibi* olarak tasvir edilen homoseksüeller kavramsal kategorisinin kodlarını, sayısını ve yüzdesini vermektedir. Tablo-6 incelendiğinde bu kategoriye 7 kodun oluşturduğu görülecektir. Genel olarak erkek ve kadın için bu kavramsal kategoride yer alan kodlardan 13'ü erkek için, 9'u ise kadın için kullanılmıştır. Bu kavramsal kategoride yer alan homoseksüeller için 7 farklı kod 22 kez kullanılmıştır.

Pepi Luci, Bom ve Diğer Stradan Kızlar filminde; Almodovar'ın karakterlerinin tamamlayıcısı kategorisi burasıdır. İyisiyle kötüsüyle Almodavar'ın homoseksüelleri, tıpkı diğer cinsel kimliklerde var olan zaafllara sahiptirler. Pepi, polisin eşini ayartmak için ondan örgü öğrenmek istediği yalanını söyler, sahtekârlık yapar. Hem Pepi, hem de Bom çok sık küfür ederler, bunun yanında madde bağımlıdırlar.

Tutkunun Kanunu filminde ise; Antonio, Pablo ve Juan madde bağımlıdırlar. Pablo, Juan'ı, Antonio ile aldatır, Antonio, Juan'a Pablo'nun ondan ayrıldığına dair yalan söyler. Ayrıca Juan öldükten sonra Pablo, polis sorgusunda kendisine Juan ile arasında nasıl bir arkadaşlık var sorusunu soran polise yalnızca arkadaş oldukları yalanını söyler. Juan, Pablo'ya sadık kalmasına rağmen, Pablo, Juan'ı, Antonio ile aldatır.

Kötü Eğitim filminde de Juan kendisini Ignacio olarak tanıtarak Enrique'ye yalan söyler. Bununla birlikte Ignacio'nun kardeşi Juan'da abisinin yazmış olduğu "Ziyaret" adlı senaryoyu Enrique'ye götürür ve kendisini Ignacio olarak tanıtarak filmde rol almak istediğini söyler. Enrique, Juan'ın, Ignacio olmadığını öğrenmesine rağmen onunla beraber olmak için bilmezlikten gelir. Ayrıca Enrique, Juan ve Manola madde bağımlıdırlar.

Tablo-6: Zaaf Sahibi olarak tasvir edilen homoseksüeller ve özellikleri

No	Kod	H.E (f)	H.K (f)	Toplam (f)	%
74	Sahtekârlık	3	1	4	1,09
91	Yalancı	3	1	4	1,09
6	Aldatmak	2	1	3	0,82
22	Dedikoducu	1	2	3	0,82
40	Hırsız	3	-	3	0,82
54	Madde bağımlısı	1	2	3	0,82
53	Küfürbaz	-	2	2	0,55
Genel toplam		13	9	22	6,01

3.2.7. Kaybeden Olarak Tasvir Edilen Homoseksüeller

Tablo-7 *Kaybeden* olarak tasvir edilen homoseksüeller kavramsal kategorisinin kodlarını, sayısını ve yüzdesini vermektedir. Tablo-7 incelendiğinde bu kategoriyi 5 kodun oluşturduğu görülecektir. Genel olarak erkek ve kadın için bu kavramsal kategoride yer alan kodlardan 17'si erkek için, 6'sı ise kadın için kullanılmıştır. Bu kavramsal kategoride yer alan homoseksüeller için 5 farklı kod 23 kez kullanılmıştır.

Pepi Luci, Bom ve Diğer Sıradan Kızlar filminde; Almodovar'ın homoseksüelleri aynı zamanda kaybetme duygusunu da yaşamışlardır. Kendilerini terk edip, polis eşine dönen Luci, Pepi ve Bom'u hayal kırıklığına uğratmıştır ve bu anlamda kaybeden olmuşlardır. Pepi, cesur, kararlı, bağımsız, özgüveni olmasına rağmen, polisin cinsel ve fiziksel şiddetine karşı koyamamış ve Luci'nin evine dönmesinden dolayı da intikam alma konusunda başarısız olmuştur.

Tutkunun Kanunu filminde ise; Antonio'nun kendisine gelerek, Pablo'nun kendisinden ayrılmak istediğini söylediğinde Juan, Pablo'nun Antonio ile beraber olmaya devam etmek istemediğinde ise Antonio hayal kırıklığına uğramıştır. Tina'nın hayat hikâyesinin filme alınmasını istemediğinde de Pablo hayal kırıklığına yaşamış ve Juan, Antonio ve Pablo kaybeden olmuşlardır.

Kötü Eğitim filminde de Enrique, Juan'ın Ignacio olmadığını öğrendiğinde, Manola'da, Ignacio'nun kendisine yaptığı şantaj dolayısıyla hayal kırıklığına uğrar. Juan ise kendisinin Ignacio olmadığını ortaya çıkmasından sonra filmdeki rolünü kaybeder. Manola her türlü fedakârlığına rağmen Juan ile tekrar bir araya gelemeyen ve bu yüzden de kaybeden olur.

Tablo-7: Kaybeden olarak tasvir edilen homoseksüeller ve özellikleri

No	Kod	H.E (f)	H.K (f)	Toplam (f)	%
39	Hayal kırıklığı yaşayan	5	2	7	1,91
47	Kaybeden	4	2	6	1,64
31	Fiziksel şiddet gören	4	1	5	1,37
18	Cinsel şiddet görmek	2	1	3	0,82
13	Başarısız	2	-	2	0,55
Genel toplam		17	6	23	6,29

3.2.8. Temkinli Olarak Tasvir Edilen Homoseksüeller

Tablo-8 *Temkinli* olarak tasvir edilen homoseksüeller kavramsal kategorisinin kodlarını, sayısını ve yüzdesini vermektedir. Tablo-8 incelendiğinde bu kategoriyi 4 kodun oluşturduğu görülecektir. Genel olarak erkek ve kadın için bu kavramsal kategoride yer alan kodlardan 15'i

erkek için, 3'ü ise kadın için kullanılmıştır. Bu kavramsal kategoride yer alan homoseksüeller için 4 farklı kod 18 kez kullanılmıştır.

Pepi Luci, Bom ve Diğer Sıradan Kızlar filminde; Almodovar'ın homoseksüelleri tüm bağımsızlıklarına rağmen, endişeli ve şüphelidirler. Luci'nin ortadan kaybolmasıyla birlikte, Bom endişeli bir şekilde Luci'den haber bekler. Polisi dövdükleri akşamın ertesi günü Pepi, polisin evinin önüne gider ve gerçekten dövdükleri kişinin polis olup olmadığını kontrol eder.

Tutkunun Kanunu filminde ise; Antonio, Juan'ı, Pablo'nun onu sevmediği konusunda kandırırken ve onu öldürürken, öldürdükten sonra eve dönüşünde, sonrasında polisle olan diyaloglarında gayet soğukkanlıdır. Pablo, Juan'ın ölümünden sonra Antonio'dan şüphelenir ve onun evine gider. Çünkü Antonio, Pablo ve Juan'ın birbirlerine yazdıkları mektuptan haberdardır.

Kötü Eğitim filminde de Enrique, Juan'ın kendisini Ignacio olarak tanıtmaya temkinli davranmıştır. Juan ve Manola, Ignacio'yu öldürten sonra sinemaya gider ve film izlerler, çok soğukkanlıdır. Ancak bununla birlikte Juan gerçeğin ortaya çıkmaması için abisinin bıraktığı her şeyi yakar. Manola okuldan ayrıldıktan sonra yayınevinde çalışmaya başlar ve oradan Ignacio'ya ulaşarak elindeki senaryoyu yayınlamak amacıyla almak ister. Ancak amaç geçmişine dair izleri silmektir. Fakat bunda başarılı olamaz. Çünkü Ignacio vermez. Onun Manola olduğunu anlamıştır.

Tablo-8: Temkinli olarak tasvir edilen homoseksüeller ve özellikleri

No	Kod	H.E (f)	H.K (f)	Toplam (f)	%
31	Endişeli	5	1	6	1,64
17	Ciddi	3	1	4	1,09
93	Soğukkanlı	4	-	4	1,09
95	Şüpheli	3	1	4	1,09
Genel toplam		15	3	18	4,91

Bulgular kısmında ortaya çıkan homoseksüel betimlemeleri genel olarak değerlendirdiğimizde aşağıdakileri söyleyebiliriz:

Pedro Almodovar'ın homoseksüelleri, cinsel kimlikler arasındaki geleneksel ilişkilerin devamının karşısındadır.

Ancak bunu yaparken, homoseksüel ve diğer cinsel kimlikleri heteroseksüel cinsel kimliğin alternatifi olarak göstermez. Hepsinin bir arada olabileceği ve dolayısıyla oluşacak çeşitlilik taraftarıdır. *Pepi, Luci, Bom ve Diğer Sıradan Kızlar* filminde Bom, travesti ve transseksüellerle birlikte aynı evde yaşar. Beraber oldukları müzik grubunda, verdikleri partilere katılanlar arasında her tür cinsel kimlikten, heteroseksüel dâhil, insan vardır. Geleneksel heteroseksüel cinsel kimlikler arasındaki ilişki burada aynı cinsel kimlikleri paylaşan insanlar arasında olabileceği gibi; *Pepi, Luci, Bom ve Diğer Sıradan Kızlar* filminde Pepi ve Bom, *Tutkunun Kanunu* filminde Pablo, Juan, Antonio, Pablo, *Kötü Eğitim* filminde de Enrique ve Ignacio, Manola ve Ignacio, Manola ve Juan arasındaki ilişkiler, aynı cinsel kimliği paylaşmayan fakat heteroseksüel de olmayan cinsel kimlikler arasında da olabilir; *Pepi, Luci, Bom ve Diğer Sıradan Kızlar* filminde homoseksüel Bom ve biseksüel Luci, *Tutkunun Kanunu* filminde homoseksüel Antonio ve transseksüel Tina, *Kötü Eğitim* filminde ise homoseksüel Manola ve travesti Ignacio arasında ilişkiler de bu tür ilişkinin örnekleridir.

Heteroseksüel ilişkilerde olduğu gibi arzu nesnesi yalnızca kadın değildir ve fakat erkektir. *Pepi, Luci, Bom ve Diğer Sıradan Kızlar* filminde en büyük erkeklik organı yarışmasında teşhir edilen ve arzu nesnesi olarak sunulan erkektir. *Tutkunun Kanunu* filminin daha başında Pablo'nun çekmiş olduğu filmin ilk sahnesinde homoseksüel erkek yatağa uzanmış bir şekilde kendisini teşhir etmiş ve hayalindeki, yine homoseksüel erkek olan, partnerini düşünerek boşalmıştır.

Burada homoseksüel erkek, arzu nesnesi olarak sunulmuş ve tıpkı heteroseksüel erkek gözünden bakılan kadın gibi arzulanır bir meta olarak verilmiştir. Öyle ki filmi izleyen Antonio, film sonrası tuvalete gitmiş ve filmdeki cinsel diyalogları tekrarlayarak masturbasyon yapmıştır. *Kötü Eğitim* filminde de Enrique, havuza girip çıkan Juan'ı gözetleyerek, Juan'ı bakılan, arzulan ve elde edilmek istenen biri olarak hayal etmiş ve bu tıpkı heteroseksüel ilişkilerde olduğu gibi kadının erkek gözünden bakılması olarak sunulmuştur.

Almodovar ayrıca marazi tutkuyla yaşanan aşkı, heteroseksüel erkeğin ve kadının yaşadığı duygusal yoğunluk olmaktan çıkarmıştır. Tutkunun Kanunu filminde Antonio, Pablo'ya marazi bir tutkuyla bağlanmış ve onun yalnızca kendisinin olması için Pablo'nun aşığı Juan'ı dahi öldürmüştür.

Pedro Almodovar'ın homoseksüelleri, mutlak iyi değildirler.

Almodovar'ın homoseksüel karakterleri düalist, ikici ve çelişkilidirler. Tüm yaşam tarzları, eğlence biçimiyle ve sahip oldukları kimliklerle marjinaldirler. Ancak asla mutlak iyi veyahut mutlak kötü olarak sunulmazlar. Bundan dolayı antipatik olarak tasvir edilen homoseksüeller pekala başka bir yerde tam tersi özelliklere sahip olarak karşımıza çıkarlar. *Pepi, Luci, Bom ve Diğer Sıradan Kızlar* filminde, Bom sert, sinirli, maskülen olmasına karşın, Luci ortadan kaybolunca onu özler ve onu sevdiğini anlar, nerede olduğunu merak ederek, aramaya koyulur. Aynı şekilde Pepi, tüm sempatikliği ve sevecenliğine rağmen kendisine tecavüz eden polisten öç alırken bunu polisin karısı saf Luci üzerinden yapar. *Tutkunun Kanunu* filminde tüm sevecenliğine karşın Pablo, Juan başka bir yere gittiğinde onu Antonio ile aldatır. Marazi ve antipatik biri olan Antonio ise, Pablo ile tekrar bir araya gelmek için canının vermeye hazırdır. Pablo'yu seven ve ona aşırı bağlı olan Juan ise partide bir başkasıyla kaçamak yapar. *Kötü Eğitim* filminde Manola, Juan ile bir olup Ignacio'yu öldürmelerine rağmen, Ignacio'nun yazdığı senaryo filme çekildiği vakit, Ignacio'nun rolü oynanırken ağlar. Öyle ki bu senaryo Manola'nın ortaya çıkmaması için türlü hileye başvurduğu, içinde kendi geçmişinin de olduğu senaryodur. Aynı şekilde Manola ile abisini öldüren, onun senaryosunu çalan ve Enrique'ye giderek kendisini Ignacio olarak tanıtan ve senaryoyu filme çekmesi için ona veren Juan da Manola'nın ağladığı sahnede nefessiz kalarak ağlar. Enrique, Ignacio'nun özyaşamına dayanan senaryoyu çekerek, küçüklük aşkına ne kadar vefalı olduğunu göstermişken, Juan'ın Ignacio olmadığını öğrenmesine rağmen, onunla cinsel beraberlik yaşamak için bunu göz ardı eder.

Pedro Almodovar'ın homoseksüelleri geleneksel din algılayışının karşısındadır.

Franco rejimin temel dikekerlerinden biri de din olmuştur. Dinden anlaşılan ise korkuya dayanan katı Hıristiyanlık inancıdır. Bu inançta heteroseksüel olmayanların gideceği yer cehennemdir. İnanan olmak için heteroseksüel olmak gerekir. Bu din anlayışının yayıcısı olan mecca ise kilisedir. Kilise bir ideolojik aygıt olarak hâkim inancın yayılması için çalışarak, iyi inanan insanları üretme çabası olarak görülmüştür. Şüphesiz burada en önemli görev din adamlarına düşmüştür. Pedro Almodovar ise kilise destekli hâkim din algılayışını yerle bir etmeyi kendine görev bilmiştir. Buna din ağırlıklı eğitim veren okullar ve burada çalışan pederleri yererek başlamıştır. Kendisi de böyle bir okula gitmiş olduğundan bu okulların nasıl bir ideolojik araç vazifesi gördüğünü yakinen bilmektedir. *Pepi, Luci, Bom ve Diğer Sıradan Kızlar*, *Tutkunun Kanun*, *Kötü Eğitim* filmlerinde homoseksüel karakterlerin yer alışı, başlı başına geleneksel din algılayışına başkaldırıdır, çünkü dinin cinsel kimlikten anladığı şeyin (heteroseksüel olmak) tam karşısında yer almıştır. Ayrıca dinin yasakladığı homoseksüel ilişki, ensest ilişki, sübyancılık, uyuşturucu kullanımı vb., her tür dini yasağın karşısında durulduğu gibi, bunlar yasak olmaktan çıkarılmış, normal olarak sunulmuştur. Evlenmeleri bile yasak olan pederler, sübyancı, homoseksüel olarak sunulmuştur.

Tutkunun Kanunu filminde Tina inançlı biridir ancak heteroseksüel değildir. Küçükken gitmiş olduğu dini okuldaki pederin kendisi ile ilişkiye girdiğini ve ona nasıl âşık olduğunu anlatır. Bununla birlikte bakımını üstlendiği kıza inançlı olmayı öğretmeyi de ihmal etmez. Fakat buna rağmen tek bir erkeğe sadık kalma konusunda yapılan Hıristiyan iffet yemininin karşısındadır.

Almodovar Franco dönemi dinin, kilisenin, dini okulların ve din adamlarının yaptıkları ile insanlarda nasıl kapanmaz yaralar açtığını anlatır. *Kötü Eğitim* filminde Ignacio ile ilişkiye giren peder Manola da homoseksüeldir. Manola'nın Ignacio'yla ilişkiye girdiği gün, Ignacio Tanrı'ya olan inancını kaybettiğini söyler. Enrique de kendisine ve çok sevdiği arkadaşına zarar veren dini okulun nasıl bir yer olduğunu insanlara duyurmayı kendine görev bilmiştir. Senaryonun bir yerinden Ignacio, pedere her şeyi anlatacağının söyler. Peder onun cinsel kimliğine vurgu yaparak kimsenin buna inanmayacağını ifade eder. Ignacio da cevaben artık 1977'de olduklarını söyleyerek, Franco döneminin bittiğine ve dolayısıyla hâkim din algılayışının da bittiğine işaret eder. *Tutkunun Kanunu* filminin sonunda Antonio, Tina'nın evindeki dua köşesinin önünde ölür ve duanın yapıldığı yer yanar. Bu geleneksel din algılayışının aileye, cinsel kimliklere, ulusa, kültüre atfettiği anlamın da yanıp yok olduğu şeklinde de okunabilir.

Pedro Almodovar'ın homoseksüelleri geleneksel aile kalıplarını kabul etmez.

Her şeyden önce ailenin reisi geleneksel ailelerde olduğu üzere heteroseksüel erkek değildir, aynı cinsel kimliği paylaşanlardan biri aile reisliğini üstlenir. Heteroseksüellerin kurdukları ailede olduğu gibi dominant olan taraf vardır. *Pepi, Luci, Bom ve Diğer Strandan Kızlar* filminde homoseksüel iki kadın Pepi ve Bom, aynı evde kalmaya, aile olmaya karar verirler. Pepi, Bom'a "Benim korunmaya ihtiyacım var, beni sen korursun, çünkü boks yapıyorsun" der. Bom da "Bir araya gelecekssek evin geçimini sağlamak için müzisyenliğin dışında başka bir iş bulmam gerekiyor" diyerek karşılık verir. Evin aile reisi ve dominant tarafı Bom olur. *Tutkunun Kanunu* filminde kurulan alternatif aile ise homoseksüel iki erkek, Pablo ve Juan, arasında kurulur, dominant olan ise Pablo'dur. Burada Juan ismi önemlidir ve rastlantı değildir. Çünkü Juan ismi Franco'dan sonra kral olarak, demokratik İspanya'nın kurucusu Juan Carlos'tan gelmektedir. Tüm bunlarla birlikte Franco zamanında ayakta tutulması için her türlü çabanın verildiği, politik konuların taşıyıcı fonksiyonu ve bu bağlamda ideolojik takviye gücü olan geleneksel ailenin ve bu aile içinde var olan bireylerin rol kalıplarının dışına çıkılıp, alternatif aile inşa edilmiştir. Bu aile aynı cinsel kimliği paylaşan insanların oluşturduğu bir yapı arz etmektedir. Almodovar'ın bunu ilk filmiyle yaparak, sonraki filmlerinde de Franco dönemi kimliklerle mücadele edeceğini işaretini vermiştir. Bununla birlikte alternatif aile de herkes aynı cinsel kimliği paylaşmak zorunda değildir. Cinsel çeşitlilik barındıran aile tasavvuru da Almodovar'da kendisini göstermektedir. Örneğin *Tutkunun Kanunu* filminde Pablo homoseksüel, nesebi kardeşi Tina, transseksüel, Tina'nın baktığı kız Ada ise heteroseksüeldir.

Pedro Almodovar'ın homoseksüellerinin en önemli amacı haz almaktır.

Almodovar'ın da içinde olduğu, her türlü tabunun ortadan kaldırılması gerektiğini savunan *Madrid Hareketi*, temel olarak haz almak üzerine bina edilmiştir. İncelenen filmlerde abartılı giysiler, saç modelleri ve renkler, farklı cinsel kimlikler, sınırsız eğlence, seks ve uyuşturucu partileri çok sık yer almıştır. Çünkü homoseksüel karakterler, haz almak ve Franco dönemi sınırları ortadan kaldırmayı temel amaç haline getirmişlerdir. Bu en açık biçimde kendisini *Kötü Eğitim* filminde Enrique ve Ignacio arasındaki diyalogda bulur:

Ignacio: Sinemada yaptığımız şey hoşuma gitmedi.

Enrique: Benim hoşuma gitti.

Ignacio: Ama bence günahtı. Tanrı bizi cezalandıracak.

Enrique: Tanrı mı? Ben Tanrıya inanmıyorum. Ben hedonistim.

Ignacio: O ne demek?

Enrique: Eğlenmekten hoşlanan kişi demek.

SONUÇ

Bu araştırmanın amacı, İspanyol yönetmen Pedro Almodovar'ın filmlerinde yer alan homoseksüellerin nasıl tasvir edildiklerini tespit etmektir. Bunu yaparken yönetmenin homoseksüellere ilişkin ne tür ritüelleri kullandığını ortaya çıkarmak gerekir. Bu aynı zamanda yönetmenin üslubunun da ortaya çıkmasını sağlar. Yönetmen benzer görsel ve işitsel ritüelleri farklı filmlerde sürekli tekrarlama ile kendi tarz ve estetiğini oluşturur. Bu da o yönetmenin kişisel söylemi haline gelir.

İspanyol yönetmen Pedro Almodovar da çekmiş olduğu (1980-2009) 17 uzun metrajlı filmde kişisel üslubunu oluşturmuş yönetmenlerden biridir. Pedro Almodovar'ın sinemasına damgasını vuran ve kişisel söylemi halini alan dönem Franco **dönemi ve kimlikleridir**. Almodovar filmlerinde, Franco döneminden kalan her türlü formel kimliği (cinsel, ulusal, kültürel, dini vb.) yeniden şekillendirme çabasıdadır. Filmlerinin çeşitli cinsel kimliklerin hayatları üzerine olması, Almodovar sinemasının en önemli özelliğidir. Biseksüel, homoseksüel, transseksüel ve travesti cinsel kimlikleri, Almodovar sinemasında kendine yer bulur. Çünkü Almodovar sinemasında yalnızca heteroseksüeller değil aynı zamanda homoseksüellerin, transseksüellerin, travestilerin ve biseksüellerin de yeri vardır.

Almodovar için önemli olan cinsel kimliğe dair Franco döneminde inşa edilmiş tabuların yıkılışıdır. Zaten kendisi de 1980'li yıllarda ortaya çıkan *Madrid Hareketi* (La Movida Madrileña)'nin temsilcilerindendir. Hareket, Franco döneminde baskı altına alınan her türlü kimliği yeniden gün yüzüne çıkarma amacındadır. Hareketin inşa ettiği yeni kimliğin bileşenleri; ifade özgürlüğü, cinsel, siyasal, ekonomik, uyuşturucu, müzik, giyim, sanat, dil, edebiyata dair tüm tabuların yıkılması, tüm sınırların ortadan kaldırılması olarak ifade edilebilir. Pedro Almodovar'ın kendi yarattığı Patty Dipfusa karakteri hem *Madrid Hareketinin* hem de filmlerindeki tüm karakterlerin özeti gibidir: “Yarattığım çok sayıda kadın karakter arasında Patty en sevdiğimden biri. O kadar yaşama isteğiyle dolu ki hiç uyumuyor; saf, şefkatli, grotesk, kıskanç ve narsist; tüm insanlarla ve tüm zevklerle dost; her şeyin iyi yanını görmeye hazır.”

Bu cümlelerden yola çıkarak araştırmanın amacını ortaya koymak ve bu doğrultuda sorulan sorulara cevap bulmak için öncelikle 92 koddan oluşan kod listesi oluşturulmuş ve 3 filmde yer alan karakterler, bu kod listesine göre değerlendirilmiştir. Ardından toplanan veriler içerik analizi ile analiz edilmiştir. Homoseksüel erkekler için 268, kadınlar için ise 97 kod, toplamda ise 366 kod kullanılmıştır.

Homoseksüeller için genel olarak en fazla *marjinal (8)*, *kızmak*, *mücadeleci*, *cesur*, *ısrarla takip eden*, *marazi tutku*, *saplantılı kişilik*, *hayal kırıklığı yaşayan kodları (7)*'şer kez kullanılmışken, en az ise *cömert*, *karşılıksız sevmek*, *ataerkil*, *tecavüz etmek kodları (1)*'er kez kullanılmıştır. 3 filmde yer alan homoseksüel karakterler, kod listesine göre kodlandıktan sonra, kodlar ortak özellikleri dikkate alınarak kavramsal kategorilere ayrılmıştır. Toplam 8 kavramsal kategori elde edilmiştir. Bu kavramsal kategoriler; antipatik; sevecen; bağımsız; bağımlı; hırslı; zaaf sahibi; kaybeden; temkinliden oluşmaktadır. Kavramsal kategorilerde; *antipatik (26)*, *sevecen (18)*, *bağımsız (12)*, *bağımlı (11)*, *hırslı (9)*, *zaaf sahibi (7)*, *kaybeden (5)*, *temkinli (4)*'er kod kullanılmıştır. Bulgular yorumlandığında Pedro Almodovar'ın homoseksüel karakterlerinin; cinsel kimlikler arasındaki geleneksel ilişkilerin devamının karşısında oldukları, mutlak iyi veyahut mutlak kötü olmadıkları, düalist, ikici ve çelişkili oldukları, geleneksel din ve aile algılayışını dekonstrükte ettikleri ve her türlü sınırı ve tabuyu kaldırarak hayattan haz almayı temel amaç haline getirmiş oldukları ortaya çıkmıştır.

Sonuç olarak Pedro Almodovar'ın sinemasının en önemli özelliğinin farklı cinsel kimliklerin kendine yer bulmuş olması olduğunu söyleyebiliriz. Almodovar tüm bu cinsel kimlikler üzerinden kendi geçmişinde yer alan ancak Franco ile birlikte yer altına itilen, ötekileştirilen cinsel kimliklerin tabu olmaktan çıkarılmasına çabalamıştır. Bu konuda başından sonuna kadar istikrar göstermiştir. Gerek cinsel kimlikler gerekse geleneksel aileyle ilgili

alışılmışın dışında olan, inşa edilenin tam karşısında farklı şeyler söylemiş ve bunu çağın en güçlü araçlarından biri olan sinema filmi ile kamuyla paylaşmıştır. Almodovar sinema filmleriyle heteroseksüelliğin dışında farklı cinsel kimlikleri (çalışmada homoseksüelliği) cesur bir biçimde sunarak, hem Franco dönemi geçmişiyle hesaplaşmış hem de liderlerinden olduğu *Madrid Hareketinin* başarıya ulaşmasını sağlamıştır.

KAYNAKÇA

- Almodovar, P. (2006). *Bir Pedro Almodovar Hikayesi: Patty Diphusa* (çev. Bülent Levi). İstanbul: Doğan Kitap.
- Camino, M. (2010). Vivir sin ti: Motherhood Melodrama and esponilada in Pedro Almodovar's *Todo Sobre mi madre* (1999), *Volver* (2006). *Bulletin of Spanish Studies*, 5, 625-642
- Cromb, B. (2008). *Ambivalent Passion: pedro Almodovar's Postmodern Melodramas*. A Thesis, The University of British Columbia.
- Difrencesco, C. (2009). Postmodernizm and Parody in Pedro Almodovar's *Mujeres al borde de un ataque de nervios* (1988). *Modern Language Studies*, 1, 49-63.
- Güral, U. (2008). Almodovar Sineması ve Postmodernizm. *Akdeniz Sanat Dergisi*, 67-75.
- Kinder, M. (1993). *Blood Cinema: The Reconstruction of National Identity in Spain*. Los Angeles: University of California Press.
- Marsh, S. (2006). Pedro Almodovar. www.sensesofcinema.com/2006/great-director/almodovar/ E.T: 05.02.2011.
- Miles, M. B. ve Huberman, A. M. (1994). *Qualitative Data Analysis*. Thousand Oaks, CA: Sage
- Munoz, E.A. (2004). The Body and Spain: Pedro Almodóvar's All About My Mother. *Quarterly Review of Film and Video*, 21, 25-38.
- Mursalıoğlu, İ. (2010). *Bir Pedro Almodovar Kitabı*. İstanbul: Es Yayınları
- Sahw, D. (2000). Men in High Heels: The Feminine Men and Performances of Femininity in *Tacones lejonos* by Pedro Almodovar. *Journal of Iberian and Latin American Studies*, 1, 55-62.
- Smith, P.J. (1994). *Desire Unlimited*. London: Verso.
- Teksoy, R. (2005). Rekin Teksoy'un Sinema Tarihi. İstanbul: Oğlak Yayınları.
- Tomosuna, R.M. (2002). Narrative, Desire and Critical Discourse in pedro Almodovar's *Carne tremula* (1997). *Journal of Iberian and Latin American Studies*, 2, 185-199.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2008). *Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayınları.

Ek: Kod / özellik listesi

No	Kod	No	Kod
1	Acımasız	47	Kaybeden
2	Açık sözlü	48	Kazanan
3	Alaycı	49	Kıskanç
4	Alçakgönüllü	50	Kızmak
5	Aldatılmak	51	Kurnaz
6	Aldatmak	52	Kurtarıcı
7	Anaerkil	53	Küfürbaz
8	Ataerkil	54	Madde bağımlısı
9	Azimli	55	Marazi tutku
10	Bağımlı	56	Marjinal
11	Bağımsız	57	Maskülen
12	Başarılı	58	Mücadeleci
13	Başarısız	59	Nazik
14	Başkaldırmak	60	Nefret eden
15	Bencil	61	Nefret edilen
16	Cesur	62	Neşeli
17	Ciddi	63	Olgun
18	Cinsel şiddet görmek	64	Otoriter
19	Cinsel şiddet uygulamak	65	Öç almak
20	Cömert	66	Öldürmek
21	Çocuksu	67	Özgüveni olmak
22	Dedikoducu	68	Özgüvensiz olmak
23	Dostane	69	Özleyen
24	Duyarlı	70	Rahat
25	Duyarsız	71	Sabırlı
26	Duygusal	72	Sabırsız
27	Dürüst	73	Sadık
28	Düşmanca davranmak	74	Sahtekârlık
29	Endişeli	75	Saplantılı kişilik
30	Feminen olmak	76	Saygılı
31	Fiziksel şiddet gören	77	Saygısız
32	Fiziksel şiddet uygulayan	78	Sevecen
33	Girişken	79	Seven
34	Girişken olmayan	80	Sevilen
35	Gururlu	81	Sıkıcı
36	Güler yüzlü	82	Sinirli
37	Güvenilir	83	Soğukkanlı
38	Hayal kırıklığı yaşatan	84	Somurtkan
39	Hayal kırıklığı yaşayan	85	Şüpheli
40	Hırsız	86	Taciz etmek
41	Israrla takip eden	87	Tecavüz etmek
42	İntikam peşinde olmak	88	Tehdit etmek
43	İtaat etmek	89	Teşhir etmek
44	Kaba	90	Umutlu
45	Kararlı	91	Yalancı
46	Karşılıksız sevmek	92	Yardımsaver

